

Sollentuna kommun

bun@sollentuna.se

Rektor Marie Eklund

marie.eklund@sollentuna.se

Beslut för vuxenutbildningen

efter tillsyn i Sollentuna kommun

Tillsyn i vuxenutbildningen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sollentuna kommun under våren och hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen Kunskapscentrum med vuxenutbildning i kommunen.

Sollentuna vuxenutbildning besöktes av Skolinspektionen den 19 september 2012 och den 27 - 28 september 2012.

Fakta om vuxenutbildningen

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Sollentuna kommun ansvarar för gymnasieskola, vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, svenska för invandrare (sfi) samt icke skolpliktiga ungdomars sysselsättning. Vuxenutbildningen samordnas av en enhet som benämns Kunskapsparken, där en rektor som är underställd förvaltningschefen för utbildnings- och arbetsmarknadskontoret, ansvarar för verksamheten.

Kommunen erbjuder ett stort urval utbildningar för vuxna att välja mellan hos 24 olika anordnare, varav nio erbjuder svenska för invandrare (sfi). Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning erbjuds bland annat inom AcadeMedia/Eductus, Competens utbildning, Didaktus, Hermods, InfoKomp, Lernia och Jensen Education.

Den särskilda utbildningen för vuxna genomförs av Sigtuna kommun och verksamheten regleras i ett samverkansavtal.

Från och med hösten 2012 har kommunen upphandlat lärlingsutbildning av elva anordnare bland annat Ultra JB kompetens, Hermods och Consensum.

Andelen studerande inom gymnasial vuxenutbildning i Sollentuna kommun med betyget Icke godkänt (IG) var enligt kommunens egen statistik 29 procent i Svenska A läsåret 2011/2012. Motsvarande resultat i Matematik A var 32 procent samt Engelska A 15 procent. För Svenska A har resultaten förbättrats medan resultaten i Matematik A och Engelska A har försämrats något från föregående år.

I den nationella betygsstatistiken för gymnasial vuxenutbildningen avseende kalenderåret 2011 bland elever som läst Svenska A, Matematik A och Engelska A är avbrotten 13 procent i Sollentuna kommun. Motsvarande värde i riket är 15 procent. Något aktuellt värde för år 2012 när det gäller avbrott fanns vid tillsynen inte att tillgå.

Kommunens egen uppföljning av elevernas kunskapsresultat inom sfi-undervisningen visar att andelen med godkänt resultat i Kurs A under åren 2010 till 2011 har försämrats från 27 till 21 procent. Motsvarande resultat för kurs B är 82 procent, för kurs C 91 procent och för kurs D 75 procent år 2011. För kurserna B och D har resultaten försämrats något medan resultaten för kurs C har förbättrats. Andelen som har avbrutit sina studier inom sfi ligger mellan 6 och 28 procent, där de flesta avbrotten sker under A-kursen och minst antal inom D-kursen. En resultatredovisning för kurser inom sfi-undervisningen under året 2011/2012 fanns sammanställd vid tiden för tillsynen.

Inom särskild utbildning för vuxna sätts inga betyg och ingen annan sammanställning för elevernas kunskapsutveckling finns för denna verksamhet. Skolinspektionen har därmed inget underlag att bedöma de studerandes resultat i verksamheten.

Helhetsbedömning

Kommunen upphandlar tillsammans med 19 kommuner i regioner hela sin verksamhet inom vuxenutbildningen av 24 olika anordnare. Undantag är den särskilda utbildning för vuxna som enligt ett samverkansavtal anordnas av Sigtuna kommun. Skolinspektionen bedömer att kommunen har goda rutiner för uppföljning av de externa anordnarna, dock saknas detta för den särskilda utbildningen för vuxna. De 24 anordnarna redovisar sin verksamhet en gång varje år i en kvalitetsredovisning och denna diskuteras vid samtal mellan ansvariga rektorerna i de upphandlande kommunerna och ledningen för de olika anordnarna. Under året arrangeras även så kallade dialogmöten där de upphandlande kommunerna tar upp aktuella frågor kring verksamheten.

Vid tillsynen av Sollentuna kommuns verksamhet för särskild utbildning för vuxna framkommer att uppföljningen av verksamheten behöver utvecklas. Sigtuna kommun avlägger, enligt samverkansavtal, en rapport om utförd undervisning, dock sker ingen uppföljning eller utvärdering av Sollentuna kommun. Sollentuna kommun har heller ingen rutin för att aktivt verka för att de som har rätt till eller är behöriga till särskild utbildning för vuxna, erbjuds sådan.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra verksamheten för den särskilda utbildningen för vuxna för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollentuna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 26 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sollentuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att den särskilda utbildningen för vuxna planeras, följs upp och utvecklas på huvudmannanivå.
- Se till att det finns en rektor som samordnar och leder det pedagogiska arbetet.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerlig planera, följa upp och utveckla utbildningen. Vidare anges i skollagen att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Vid tillsynen av Sollentuna kommuns verksamhet för särskild utbildning för vuxna framkommer att uppföljning av verksamheten behöver genomföras. Sollentuna kommun samverkar kring den särskilda utbildningen för vuxna genom ett treårigt samverkansavtal med Sigtuna kommun. Av avtalet framgår att undervisning, betyg, och bedömning sköts av Sigtuna kommun medan antagningen av elever görs av Sollentuna kommun. Enligt avtalet åligger det Sigtuna kommun att följa upp undervisningen och elevernas kunskapsutveckling. I Sigtuna kommun finns en ansvarig rektor som samordnar och leder den särskilda utbildningen för vuxna. Enligt avtal ska Sigtuna kommun avlämna en rapport till Sollentuna kommun om utförd undervisning. I intervju med ansvarig rektor för vuxenutbildningen i Sollentuna kommun samt med representanter för utbildningsförvaltningen framkommer att den särskilda utbildningen för vuxna inte följs upp på ett systematiskt sätt och att inga kunskapsresultat för utbildningen finns sammanställda.

Enligt skollagen ska det finnas en rektor som planerar, följer upp och utvecklar verksamheten.

Sollentuna kommun har genom ett samverkansavtal lagt över ansvaret för undervisningen i den särskilda utbildningen för vuxna till Sigtuna kommun. Av avtalet framgår att Sigtuna kommun har åtagit sig ansvaret för utbildningen och för att rapportera om utförd undervisning till Sollentuna kommun. Det finns inget avtal om att Sollentuna kommun har lagt över rektorsansvaret på Sigtuna kommun, eller vilka ansvarsområden rektorn ska ansvara för. Rektorsansvaret ligger därför formellt kvar på Sollentuna kommun, som inte har någon rektor som ansvarar för den särskilda utbildningen för vuxna. Vid tillsynen framkommer att rektorn för vuxenutbildningen ser sig som rektor även för den särskilda utbildningen för vuxna i Sollentuna kommun, men att rektorns ansvarsområden inte är definierade. Vid intervjuer med representanter för kommunens utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd framkommer att det inte är tydligt om den särskilda utbildningen för vuxna har någon rektor som planerar, följer upp och utvecklar verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet för särskild utbildning för vuxna. Vidare har Sollentuna kommun inte klarlagt att det finns en rektor som planerar, följer upp och utvecklar verksamheten. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9–10 § skollagen, 4 kap. 3, 6 § skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Sollentuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Se till att kommunen informerar om möjligheten till särskild utbildning för vuxna och aktivt verkar för att vuxna i kommunen deltar i sådan utbildning.

Motivering

Skollagen anger att kommunen ska tillhandahålla särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå och gymnasial nivå. De som har rätt till att delta i särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå ska också få delta i sådan utbildning och för utbildning på gymnasial nivå ska kommunen sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Efter samtal med ansvarig rektor för vuxenutbildningen framkommer att Sollentuna kommun inte har rutiner för att aktivt verka för att de som har rätt till eller är behöriga till särskild utbildning för vuxna, erbjuds sådan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i arbetet med att aktivt verka för att de som har rätt till eller är behöriga till särskild utbildning för vuxna, deltar i sådan utbildning. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

20 kap. 16 och 19 §§ skollagen,

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Marita Bergman
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).